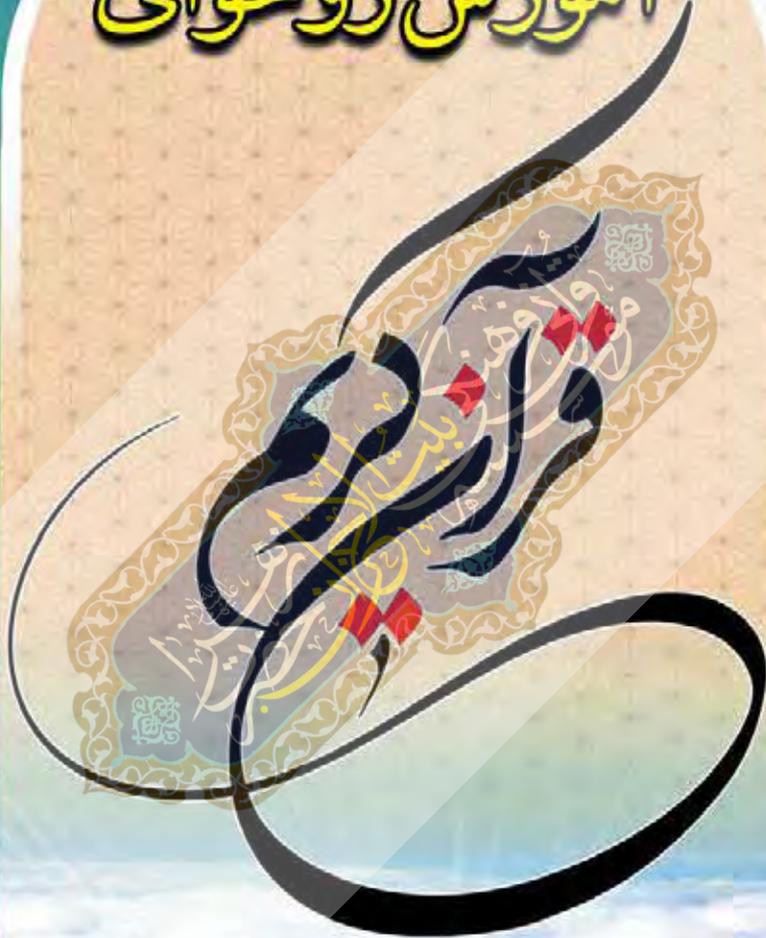

آموزش روخوانی

عنوان و نام پدیدآور: آموزش روخوانی قرآن کریم/ نویسندگان: گروه آموزش مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت الاحزان حضرت زهرا (سلام الله علیها)، به سفارش مؤسسه بیت الاحزان

مشخصات نشر: استهبان، فاطمیون بیت الاحزان، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۵۳ ص، رنگی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۳۲-۲-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: نویسندگان گروه آموزش مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت الاحزان حضرت زهرا (سلام الله علیها)

موضوع: قرآن -- قرائت -- راهنمای آموزشی

موضوع: قرآن -- راهنمای آموزشی

شناسه افزوده: گروه آموزش

شناسه افزوده: مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت الاحزان حضرت زهرا (سلام الله علیها)

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتاب شناسی ملی:

نام کتاب: آموزش روخوانی قرآن کریم

تألیف: گروه آموزش مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت الاحزان حضرت زهرا (سلام الله علیها)

ناشر: فاطمیون بیت الاحزان

به سفارش مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت الاحزان حضرت زهرا (سلام الله علیها)

تیراژ: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۵۳ ص، قطع رقعی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۳۲-۲-۴

مشخصات نشر: دفتر مرکزی: استان فارس، شهرستان قرآنی استهبان، دهستان خیر، ابتدای روستای ماهفرخان، مؤسسه قرآنی فرهنگی

بیت الاحزان حضرت زهرا (سلام الله علیها) تلفن: ۰۷۱۵۳۲۸۴۰۷۶، فکس: ۰۷۱۵۳۲۸۴۶۰۰

نشانی مؤسسه: استان فارس، شهرستان قرآنی استهبان، دهستان خیر، ابتدای روستای ماهفرخان، مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت الاحزان

حضرت زهرا (سلام الله علیها)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَوْلَانُورُ

The image features a central yellow circle containing the Basmala in black calligraphic script. The text is arranged in two lines: the top line reads 'بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ' and the bottom line reads 'مَوْلَانُورُ'. The background is a teal color with a subtle floral pattern. The central circle is framed by a light blue ring. Above and below the circle are ornate, symmetrical Islamic geometric patterns in shades of teal and gold. A large, semi-transparent watermark is overlaid diagonally across the center of the image.

آموزش روخوانی

مؤلف :
گروه آموزش مؤسسه قرآنی فرهنگی
بیت الاحزان حضرت زهرا علیها السلام

صلوات مخصوص حضرت زهرا علیها السلام

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الصَّادِقَةِ، فَاطِمَةَ دَارِ الْبَيْتِ، مَوْرَدِ عِلَاقَةِ وَ مَحَبَّتِ وَ دُوسْتِ حَبِيبِ وَ نَبِيِّكَ، وَ أُمَّ أَحِبَّائِكَ وَ

پروردگارا درود فرست بر صدیقه، فاطمه دارای بیس رکیه، مورد علاقه و محبت و دوستی حبیب تو و پیغمبر اکرم نوست، و مادر دوستان خاص تو و

أَصْفِيَانِكَ، الَّتِي أَنْجَبْتَهَا وَ فَضَّلْتَهَا وَ اخْتَرْتَهَا عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ،

اسمان برگزیده توست، آن بانویی که او را برگزیدی و فضیلت و برتریش دادی بر تمام زنان جهانین

اللَّهُمَّ كُنِ الطَّالِبَ لَهَا مِنْ ظَلَمَتِهَا، وَ اسْتَخَفَّ بِحَقِّهَا، وَ

خدایا تو انتقامش را بگیر از کسانی که به او ستم کردند، و خستش را از سنگ سبزدند، و

كُنِ النَّارَ اللَّهُمَّ بِدَمِ أَوْلَادِهَا، اللَّهُمَّ وَ كَمَا جَعَلْتَهَا أُمَّ أُمَّةٍ

تو ای خدا خونخواهی فرزندان را بکن خدایا هجرتت به او را بدین مقام رساندی که مادر اسامین

الْهُدَى، وَ حَلِيلَةَ صَاحِبِ اللِّوَاءِ، وَ الْكَرِيمَةَ عِنْدَ الْمَلَأِ

راهنما، و همسر پرچمدار محشر و گرامی در عظیم بهشت قرارش دادند

الْأَعْلَى، فَصَلِّ عَلَيْنَا وَ عَلَى أُمَّهَاتِنَا، صَلَاةً تُكْرِمُ بِهَا وَجْهَ

پس درود فرست بر او و بر مادرش (خدیجه)، درودی که گرامی داری بدان ابروی پدرش

مُحَمَّدٍ (أَيُّهَا) صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ تُقَرِّبُهَا أَعْيُنَ ذُرِّيَّتِنَا

محمد صلی الله علیه و آله را، و روشن گردانی بدان دیده فرزندان را

وَ أَبْلِغْنَهُمْ عَنِّي فِي هَذِهِ السَّاعَةِ أَفْضَلَ التَّحِيَّةِ وَ السَّلَامِ

و برسان بدیشان از من در این ساعت بهترین تحیت و سلام را

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فهرست مطالب
۳	مقدمه
۴	سخنی با معلمان
۵	سخنی با قرآن آموزان
۶	درس اول: حروف الفبای عرب
۷	درس دوم: حروف مقطعه قرآن کریم
۹	درس سوم: فتحه
۱۰	درس چهارم: کسره
۱۱	درس پنجم: ضمه
۱۳	درس ششم: سکون
۱۵	درس هفتم: تشدید
۱۷	درس هشتم: الف مدی
۲۰	درس نهم: یاء مدی
۲۲	درس دهم: واو مدی
۲۴	درس یازدهم: مد

صفحه	عنوان
۲۶	درس دوازدهم: تنوین
۲۸	درس سیزدهم: حروف ناخوانا (۱)
۲۹	درس چهاردهم: حروف ناخوانا (۲)
۳۰	درس پانزدهم: حروف ناخوانا (۳)
۳۲	درس شانزدهم: حروف ناخوانا (۴)
۳۳	درس هفدهم: حروف ناخوانا (۵)
۳۴	درس هجدهم: حروف ناخوانا (۶)
۳۶	درس نوزدهم: رفع التقاء ساکنین
۳۸	درس بیستم: وقف اسکان
۳۹	درس بیست و یکم: وقف ابدال
۴۰	درس بیست و دوم: وقف بدون تغییر
۴۱	درس بیست و سوم: انواع علامت‌های وقف
۴۲	سوره مبارکه ملک
۴۶	سوره مبارکه طارق
۴۷	سوره مبارکه غاشیه
۴۸	سوره مبارکه بلد
۵۰	سوره مبارکه ضحی

فَاقْرَأْ وَ مَا يَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ

پس آنچه از قرآن برایتان ممکن است، بخوانید. مزمل/ ۲۰

قرآن کریم به زبان عربی نازل شده و طبق آنچه در آیه شریفه فوق و احادیث ذکر شده، مؤمنین باید به اندازه توان خود قرآن را تلاوت کنند؛ و در روایاتی نیز توصیه به یادگیری قرآن با لحن عربی شده، لیکن از این جهت که ما ایرانیان فارسی زبان هستیم لازم است قواعدی را تحت عنوان قواعد روخوانی قرآن کریم بیاموزیم تا به کمک این قواعد بتوانیم روخوانی قرآن را یاد گرفته و روزانه چندین آیه را تلاوت نماییم و رفته رفته وارد مراحل بعدی (اعم از حفظ و ترجمه و تدبر و ...) شویم و ان شاء الله عامل به آن باشیم.

در زمینه روخوانی قرآن کریم تاکنون کتاب‌ها و جزوه‌های زیادی تدوین شده که هر یک دارای محسناتی می‌باشد، مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت الاحزان حضرت زهرا علیها السلام نیز که تاکنون دوره‌های متعدد تربیت معلم و کلاس‌های عمومی و تخصصی آموزش روخوانی قرآن کریم را برگزار نموده، لازم دید با بهره‌گیری از تجربیات معلمان خود کتابی در این زمینه تنظیم کند تا بلکه بتواند راهی آسان‌تر را در آموزش قرآن در پیش گیرد، کتاب حاضر نتیجه تلاش این عزیزان می‌باشد.

برخی از ویژگی‌های این کتاب عبارتند از:

- ۱- قواعد دقیقاً بر اساس قرآن رسم الخط عثمان طه می‌باشد.
- ۲- از به کارگیری الفاظ مشکل در متن پرهیز شده.
- ۳- تمرین‌ها متناسب با موضوع هر درس و در دو مرحله ذکر شده:
 - ◆ مرحله اول در قالب مثال.
 - ◆ مرحله دوم در قالب تمرین.
- ۴- کم حجم بودن دروس.

امید است که مورد قبول درگاه حضرت حق عز و جل قرار گیرد.

سخنی با معلمان

با آرزوی موفقیت روز افزون شما معلمان گرامی در کسب معارف الهی، عمل به آیات قرآن مجید و تعلیم و تعلم کلام وحی نکاتی چند پیرامون کتاب پیش رو حضور گرامیتان یادآوری می‌شود:

۱- در متن کتاب سعی شده کوتاه‌ترین و آسان‌ترین روش تعلیم انتخاب شود لذا متن درس‌ها کم حجم انتخاب شده و کم حجمی درس‌ها به منزله این نیست که در یک جلسه چند درس تدریس شود بلکه کیفیت کار را باید مدنظر قرار داد.

۲- لازم است از قرآن آموزان خواسته شود تا تمرین در منزل هر درس را نوشته و در کلاس ارائه دهند.

۳- از همان ابتدای تدریس، قرآن آموزان را با مصحف شریف آشنا کرده و در هر جلسه به صورت عملی تعدادی از آیات قرآن کریم علاوه بر متن کتاب توسط قرآن آموزان قرائت شود.

۴- در انتهای کتاب، سوره‌هایی از قرآن جهت آشنایی قرآن آموزان با رسم الخط قرآن کریم و تمرین بیشتر درج شده است.

و فقکم الله و ایانا لمرضاته

سخنی با قرآن آموزان

کسی که در پی یادگیری قرآن کریم است بایستی برخی از آداب تلاوت قرآن کریم را نیز به خاطر داشته باشد تا بتواند از آموزه‌های قرآن کریم بیشتر بهره‌مند شود لذا در ذیل، نکته‌هایی را متذکر می‌شویم:

۱- شایسته است هنگام تلاوت قرآن کریم (و هنگام حضور در کلاس قرآن) با وضو و طهارت بوده و در صورتی که قصد داشته باشیم که دست یا بدن خود را به آیات یا کلمات قرآن بگذاریم و با آن‌ها تماس مستقیم داشته باشیم با وضو و با طهارت بودن واجب است.

۲- طبق آیه شریفه ۹۸ سوره مبارکه نحل بهتر است قبل از شروع تلاوت استعاذه داشته باشیم و مقصود از استعاذه همان گفتن « **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ** » در لفظ و قلب می‌باشد.

۳- در ابتدای تلاوت و پس از استعاذه ذکر « **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** » را بر زبان جاری کنیم.

۴- لازم است نسبت به کتاب قرآن کریم احترام ویژه‌ای قائل شویم و هنگام تلاوت آن را روی رحل یا چیزی شبیه آن قرار داده و همچنین هنگام تلاوت، با دیگران صحبت نکنیم و کتاب قرآن را رها نکرده و پس از پایان تلاوت آن را در جایگاه مخصوص خود قرار دهیم.

با آرزوی موفقیت شما در راه تعلیم و تعلم این کتاب الهی

پیامبر گرامی اسلام (ص)

هنگامی که فتنه‌ها همچون پاره‌های شب تاریک شما را در خود

پیچید، بر شماست که به قرآن تمسک جوید.

(اصول کافی ج ۲ - ص ۴۵۹)

درس اول - حروف الفبای عرب

الفبای زبان عربی ۲۸ حرف می باشد که شکل و اسم هر یک از آنها به ترتیب در جدول زیر ذکر شده:

ردیف	شکل حروف	اسامی حروف	ردیف	کل حروف	اسامی حروف
۱	ا-ء	الف-همزه	۱۵	ض	ضاد
۲	ب	باء	۱۶	ط	طاء
۳	ت(ة-هـ)	تاء	۱۷	ظ	ظاء
۴	ث	ثاء	۱۸	ع	عین
۵	ج	جیم	۱۹	غ	غین
۶	ح	حاء	۲۰	ف	فاء
۷	خ	خاء	۲۱	ق	قاف
۸	د	دال	۲۲	ک(ك)	کاف
۹	ذ	ذال	۲۳	ل(ل)	لام
۱۰	ر	راء	۲۴	م	میم
۱۱	ز	زاء	۲۵	ن	نون
۱۲	س	سین	۲۶	و	واو
۱۳	ش	شین	۲۷	ه	هائ
۱۴	ص	صاد	۲۸	ی	یاء

- * حروفی که اسامی آنها به همزه ختم می شود حروفی هستند که اسم آنها در عربی با فارسی تفاوت دارد و در هنگام تلفظ همزه آنها خوانده نمی شود.
- * سه حرف (ت-ک-ل) در عربی به شکل های دیگر نیز نوشته می شوند که در جدول بالا مشخص است

درس دوم - حروف مقطعه

۲۹ سوره از قرآن کریم با کلماتی آغاز شده که هیچگونه حرکتی ندارند، این کلمات باید به صورت قطعه قطعه (هر حرف با اسم عربی آن) خوانده شوند لذا به آنها **حروف مقطعه** می گویند.

خوانده می شود	نوشته می شود
نون	ن
یا سین	یس
الف لام میم	الم
حامیم عین سین قاف	حم عسق

تمرین :

اسامی عربی حروف زیر را بنویسید:

ن	ط	ا
ه	ض	ج
ی	ع	ح
ر	ق	خ
ل	س	ک
	م	ص

تمرین در منزل

الف) نام سوره هایی را که با حروف مقطعه شروع شده اند ذکر کنید؟

ب) جدول زیر را طبق نمونه کامل کنید:

خوانده می شود	نوشته می شود
قاف	ق
	ص
طاسین میم	
	المص
الف لام میم را	
	کهیص

امام صادق (علیه السلام)

هر کس قرآن را از روی صفحه آن بخواند از چشمش بهره برده و عذاب والدینش را سبک کرده، اگرچه پدر و مادرش کافر باشند.

(اصول کافی ج ۲)

آموزش روخوانی قرآن کریم

درس سوم - فتحه

به این علامت (ـَ) که روی حرف قرار می‌گیرد حرکت فتحه می‌گویند. مانند:

لَکَ مَعَ خَلَقَ قَدَمَ کَسَبَ

حَسَدَ سَبَقَ نَزَلَ خَرَجَ

نکته: به حرفی که دارای علامت فتحه باشد مفتوح می‌گویند.

تمرین

الف) کلمات زیر را همخوانی کنید.

مَرَجَ	بَلَغَ	سَكَّتَ	سَقَرَّ	دَخَلَ	فَعَلَ
شَرَعَ	كَفَرَ	جَبَلَ	كَشَفَ	نَكَصَ	حَسَنَ
بَصَرَ	يَدَكَ	فَطَرَ	صَبَرَ	وَضَعَ	صَدَقَ
عَبَسَ	جَعَلَ	وَقَعَ	وَسَقَ	وَلَدَ	رَفَعَ
فَعَدَلَكَ	وَيَذَرَكَ	وَجَدَكَ	فَخَلَفَ	فَسَجَدَ	كَتَمَ

ب) کلمات زیر را با فتحه علامت گذاری نموده و همخوانی کنید:

ذهب فرض قتل قذف جنح

جمع سرق شکر وعد

درس چهارم - حرکت کسره

به این علامت (ـِ) که در زیر حرف قرار می‌گیرد حرکت **کسره** می‌گویند.
نکته ۱: این حرکت در عربی شبیه صدای (ای) در فارسی اما کوتاه‌تر تلفظ می‌شود. مانند:

بِمَ بَجَلَ سَمِعَ حَسِبَ حَبِطَ

نکته ۲: به حرفی که دارای علامت کسره باشد **مکسور** می‌گویند.

تمرین

الف) کلمات زیر را همخوانی کنید:

شَهِدَ غَضِبَ عَمِلَ خَسِرَ كَرِهَ رَضِيَ

نَجَدَ بَلَدَ كَمَثَلِ بِشَكَرَ عَشْرَةَ وَقَعَتْ

لَلْبَيْتِ قَبْلَكَ رَجُلِكَ بَدَنِكَ

ب) حروف فاقد علامت را در کلمات زیر با کسره علامت گذاری نموده و همخوانی کنید.

فَرَحَ سَفَهَ رَدَفَ وَلى

خَشَعَتْ لِيذَّرَ فَصَّعَقَ

درس پنجم - ضمه

به این علامت (ـُ) که روی حرف قرار می‌گیرد حرکت **ضمه** می‌گویند.
نکته ۱: این حرکت در عربی شبیه صدای (او) در فارسی اما کوتاه‌تر تلفظ می‌شود.

مانند: فُتِحَ قِيلَ كُنِبَ ضُرِبَ

مَطْرَ زَبَدَ كَبَرُ

نکته ۲: به حرفی که دارای علامت ضمه باشد **مضموم** می‌گویند.

تمرین

الف) کلمات زیر را همخوانی کنید.

صُحُفٌ رُسُلٌ سُنِنٌ جُمُعٌ هُدًى نُرًى

نُقْرٌ يَرِثُ كَلِمَتٌ لِنَيْدٌ فَبِهَتْ حِمْلَتٌ

ب) حروف فاقد علامت را در کلمات زیر با حرکت ضمه علامت گذاری نموده و همخوانی کنید.

حَصَبٌ فَرَعٌ غَنَمٌ مَثَلٌ يَضَعُ

يَصِلُ سَبَلٌ عَمْرٍ

تمرین

الف) کلمات زیر را همخوانی کنید:

هِيَ قَدْرٌ فَطِيعٌ بَعْصِمٌ ثُلْثِيٌّ
 هُمَزَةٌ تَبَعُكَ شَجَرَةٌ لَقُضِيَ رِزْقُكُمْ يَعِدُّكُمْ

ب) جدول زیر را طبق مثال کامل کنید:

ترکیب	بخش بخش
قُدْرٌ	قُدْرٌ
لَقُضِيَ	لَقُضِيَ
بَعْصِمٌ	بَعْصِمٌ
ثُلْثِيٌّ	ثُلْثِيٌّ
يَعِدُّكُمْ	يَعِدُّكُمْ
هِيَ	هِيَ
هُمَزَةٌ	هُمَزَةٌ
تَبَعُكَ	تَبَعُكَ
شَجَرَةٌ	شَجَرَةٌ
رِزْقُكُمْ	رِزْقُكُمْ
عُنُقُوكَ	عُنُقُوكَ
عَلَيْتَ	عَلَيْتَ

تمرین در منزل

ده کلمه از قرآن که فقط دارای حرکت فتحه، کسره و ضمه باشد بنویسید.

درس ششم - سکون

به این علامت (ـ) سکون گفته می شود
به حرفی که هیچگونه حرکتی نداشته باشد. ساکن گفته می شود، برای نشان دادن
حرف ساکن از علامت سکون استفاده می کنند.

حرف ساکن با حرف حرکت دار قبل از خود و به صورت یک بخش خوانده می شود
مانند:

مِنْ	مِنْ	مِنْ	مِنْ
قَبْلُ	قَبْلُ	قَبْلُ	قَبْلُ
يَخْلُقُ	يَخْلُقُ	يَخْلُقُ	يَخْلُقُ
فَقَدَّ	فَقَدَّ	فَقَدَّ	فَقَدَّ
غُلِبَتْ	غُلِبَتْ	غُلِبَتْ	غُلِبَتْ
لَمْ	لَمْ	لَمْ	لَمْ

گاهی اوقات حرف ساکن را بدون علامت سکون نیز می نویسند.

مانند: كُنْتُمْ

نکته ۱: باید دقت شود فتحه قبل از واو ساکن شبیه به ضمه خوانده نشود

لَوْ	يَوْمَ	نَوْمَ	قَوْلَ	سَوْفَ
فَوْجَ	تَرَوْنَ	عَدَوْتَ	فِرْعَوْنَ	مَوْتَ

نکته ۲: باید دقت شود فتحه قبل از یاء ساکن شبیه به کسره خوانده نشود

مانند:

بَيْنَ	كَيْفَ	لَيْلَ	لَيْسَ	غَيْبُ	وَيْلُ
بَيْتِ	غَيْرِ	يَدِيهِ	عَلَيْكَ	شَفَائِي	

تمرین

الف) کلمات زیر را همخوانی کنید.

لَقَدْ مَرَضَتْ تُشِمَّتْ زُلْزَلَتْ
 نَحْنُ يَعْلَمُ عَلَيْهِمُ بَيْنَهُمْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ
 مَهْلِكُ يَخْرُجُ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ
 يَعْمَلْ وَيَكْسِبْ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ
 تَعَجَبُ يَفْصِلُ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتَهُمْ
 مَرَجِعُكُمْ قَوْمِ عِيسَى وَدَخَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ
 وَلسوف

ب) عبارات زیر را با توجه به آدرس داده شده علامت گذاری نموده و تلاوت کنید.

۱۱

شعراء

قوم فرعون

۲۵

نساء

ومن لم يستطع

۲۶

انعام

وهم ينهون عنه

۲۳

انعام

لم تكن فتنتهم

۱۳۷

آل عمران

قد دخلت من قبلكم

درس هفتم - تشدید

به این علامت (س) تشدید می گویند. که هرگاه بر روی حرفی قرار گیرد محکم و با شدت تلفظ می شود.
 علامت تشدید همیشه روی حرف قرار می گیرد و با یکی از حرکات سه گانه همراه است (سَسَس).

ثُمَّ قَدِّمْتُ مِنْ حَقِّ كُلِّ سَحَرَّ قَدَّمَ سَبَّحَ

نکته: هنگام وقف^۱ بر کلمه‌ای که آخر آن تشدید دارد، تشدید حذف نمی شود اما حرکتی که همراه آن است حذف می شود.

مانند: كَلَّمَنَّ هنگام وقف خوانده می شود: كَلَّمَنَّ

تمرین

کلمات زیر را همخوانی کنید:

خَفَّتْ عِدَّةَ يَمْنُ يَدْعُ يَرُدُّ
 رَبُّكُمْ جَهَنَّمَ يَحْضُ يَبِينُ يُكَذِّبُ
 فَكَبَّرَ فَحَدِّثْ مُدَّثِرٌ مَرْمَلٌ يَصْعَدُ
 لَعَلَّكُمْ فَضَّلَكُمُ يَلْقَوْنَ لَيْمَسَنَّ

تمرین در منزل

الف) ده کلمه از قرآن که دارای علامت تشدید باشد بنویسید.

ب) آیه های زیر را با توجه به آدرس داده شده علامتگذاری نموده و تلاوت کنید:

نصر

فسبح بحمد ربك

كوثر

فصل لربك

هود

ثم فصلت من لدن

هود

عليه توكلت

انبیاء

يخشون ربهم

امام صادق (علیه السلام)

شایسته است مؤمن نمیرد تا آن که قرآن را یاد بگیرد
یا در حال آموزش آن باشد

(اصول کافی ج ۲)

درس هشتم - الف مدی

هرگاه بعد از حرف مفتوح، الفی قرار گیرد (ـا) به آن **الف مدی** می گویند.
نکته ۱: صدای **الف مدی** بعد از هشت حرف (خ-ص-ض-ط-ظ-غ-ق-ر) به صورت درشت و پرحجم شبیه صدای (آ) در فارسی و بعد از بقیه حروف به صورت نازک تلفظ می شود.
 حروف درشت و پرحجم مانند:

خ:	خَافَ	شَيْخًا	خَالِصَةً	خَاسِرَةً	يَخَافًا
ص:	صَاحِبٍ	عَصَاكَ	قِصَاصُ	مِرْصَادٍ	حَصَادِهِ
ض:	ضَاقَ	بَعْضًا	حَرَضًا	مَرَضًا	ضَاحِكَةً
ط:	طَارِقٍ	مُطَاعٍ	يُطَافُ	طَاقَةٌ	بِطَائِرٍ
ظ:	ظَالِمٍ	حَظًا	عِظَامَ	غَلِيظًا	حَفِيظًا
غ:	غَافِرٍ	غَاسِقٍ	مَغَانِمَ	بَلْغًا	بَازِغًا
ق:	قَالَ	قَامَ	لِقَادِرٍ	عِقَابٍ	قَارِعَةً
ر:	رَانَ	صَبْرًا	خَرَابِهَا	رَافِعًا	رَادِفَةً

حروف نازک مانند:

فَنَابَ قُلْنَا جَاعِلُ جَمِيعًا تَفْشَلًا بِنَاتٍ

آموزش روخوانی قرآن کریم

نکته ۲: الف مدی به دو صورت نوشته می شود:

۱- الف مدی بزرگ مانند: كَان لَمَّا تَكَادُ عُرَابٍ مَكَّنَّا مَقَابِرَ

۲- الف مدی کوچک مانند: هَذَا ذَلِكَ سُلْطَنُ فَلْيُقَاتِلْ

تمرین

کلمات زیر را همخوانی کنید:

رَبَّنَا حَارِبَ صِرَاطَ مَاذَا جَامِعُ شَاهِدُ

قَتَلْتُمْ فَحِشَّةَ آيَاتِ بَعَثْنَا يَخَافُ رَحْمَنُ

جَنَّتِ مَرْضَاتِ هُنَالِكَ حَرَمْنَا رَحْمِنَا

رَوْضَاتِ جَنَاحِكَ فَذَانِكَ عَمَّتِكَ يُضْعَفُ

نَضَاحَتَانِ يَهْمَنُ بُرْهَانِكُمْ مَكَّنَّهُمْ يَزَكَّرِيَا

تمرین در منزل

الف (پنج کلمه از قرآن که الف مدی آن به صورت نازک و پنج کلمه که الف مدی آن به صورت درشت تلفظ می شود بنویسید.

ب) آیات زیر را با توجه به نحوه تلفظ الف مدی تلاوت کنید.

طه ۶۸

قُلْنَا لَا تَخَفْ

بقره ۱۲۷

رَبَّنَا نَقْبَلْ مِنْآ

طه ۷۳

لِيَغْفِرَ لَنَا خَطِيئَاتِنَا

الرحمن ۱۶

عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ

توبه ۱۱۰

لَا يَزَالُ بَيِّنُهُمْ

قصص ۳۲

فَذَانِكَ بُرْهَانٍ مِنْ رَبِّكَ

بقره ۱۳۴

لَهُمَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ

پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم)

قرآن جز خدا بهترین و برترین چیزهاست کسی که احترام قرآن را نگه دارد به خدا احترام کرده است.

(جامع الاخبار و الآثار ج ۲)

درس نهم - یاء مدی

هرگاه بعد از حرف مکسور حرف یاء قرار گیرد (ـی) به آن **یاء مدی** می گویند. صدای یاء مدی شبیه صدای (ای) در فارسی است، اما با کشش بیشتر. مانند:

لَفِي قَرِي يُغْنِي يَهْدِي قَرِيبُ مُرْسِلِينَ مُشْرِكِينَ تَقِيكُمْ

نکته: گاهی اوقات یاء مدی را به شکل (ـه) نیز می نویسند مانند:

بِهَ رِبَّهَ خَلْفَهَ عِبَادَهَ

يَسْتَحْيَ نَبِيَّيْنِ رَبَّيْنِ

تمرین

کلمات زیر را همخوانی کنید.

رَقِيمِ	قَرِينِ	يُرِيدُ	سِينِينَ	نَسِيتَ
مُسْلِمِينَ	خَلَقَنِي	سَبِيلِي	بُرْسُلِي	تَصَدِيقَ
نَظْرِينَ	مُصْبِحِينَ	مُنْتَظِرِينَ	مُجْرِمِينَ	يَشْفِينِ
عَلَّمَنِي	سَتَجِدُنِي	يُمِيتُنِي	سَيَهْدِينِ	

تمرین در منزل

الف) ده کلمه از قرآن که دارای یاء مدی باشد بنویسید.

ب) آیه‌های زیر را با توجه به نحوه تلفظ یاء مدی تلفظ کنید.

شعراء ۱۰۰

شعراء ۷۸

محمد ۵

فصلت ۳۱

فاطر ۳۰

یاسین ۳۷

نمل ۴۰

بینه ۶

قصص ۱۵

طه ۹۶

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ
الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ
سَيِّدِيهِمْ وَيُصَلِّحْ بِاللَّهُمَّ
وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى
وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ
بِمَا عَفَرْتُ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي
قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي
فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
هَذَا مِنْ شِعْنِهِ وَهَذَا مِنْ عُدُوِّهِ
وَكَذَلِكَ سَأَلْتَنِي لِي نَفْسِي

امام صادق (علیه السلام)

مومنی که در جوانی قرآن بخواند قرآن با گوشت و خون
او مخلوط می شود و خدا او را با سفیران بزرگوار و نیکوکار
قرار می دهد و روز قیامت قرآن مدافع اوست
(بحار الانور ج ۹۲)

درس دهم - واو مدی

هرگاه بعد از حرف مضموم حرف واو قرار گیرد (و) به آن، واو مدی می گویند. صدای واو مدی شبیه صدای (او) در فارسی است، اما با کشش بیشتر. مانند:

ثَمُودُ نُورِي قُلُوبِ صُدُورِ كُنُوزِ فَقُولِي يَمُوتُونَ

نکته: گاهی اوقات واو مدی را به صورت کوچک می نویسند مانند:

لَهُ مَعَهُ قَوْمَهُ عَبْدَهُ نَفْسَهُ
رَحْمَتَهُ دَاوُدُ يَسْتَوُونَ رَسُولَهُ

تمرین

کلمات زیر را همخوانی کنید.

يُوسُفُ يُخْفُونَ يُرْزَقُونَ يُوعَدُونَ يَدْعُونَكَ
يُصْحَبُونَ يَجْمَعُونَ يَشْعُرُونَ يَجْحَدُونَ يُجَاوِرُونَكَ
يَدْخُلُونَ يَسْنَهَزُونَ رَجِعُونَ مَوْفُونَ فَكْرَهْتُمُوهُ
مُهْتَدُونَ مَبْعُوثُونَ مَنصُورُونَ ذُنُوبَكَ

تمرین در منزل

الف) ده کلمه از قرآن که دارای واو مدی باشد بنویسید.

ب) آیه های زیر را با توجه به نحوه تلفظ واو مدی تلاوت کنید.

مومنون ۱۱۷

مومنون ۸

یونس ۲۱

مومنون ۱۱۷

نوح ۲۱

صف ۲

فرقان ۲

جاثیه ۳۵

احقاف ۳۱

نحل ۶

لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ

وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

يَكْتَبُونَ مَا تَمَكَّرُونَ

حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ

مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالَهُ وَّوَلَدَهُ

لَمْ يَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ

وَهُمْ يُخْلِقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ

لَا يُخْرِجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْعَبُونَ

يَعْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ

حِينَ تَرْمِيحُونَ وَحِينَ تُسْرَحُونَ

امام صادق (علیه السلام)

شایسته است که مؤمن از دنیا نرود، مگر آن که قرآن را
فرا گیرد و یا در حال آموختن آن باشد.

(اصول کافی ۲/۶۰۷)

درس یازدهم - مد

به این علامت (ـ) مد گفته می شود که هرگاه روی حروف مدی قرار گیرد با کشش بیشتری تلفظ می شوند.

مانند: سَوَاءٌ يُضِيءُ لِرَأْدِكَ ضَالِّينَ حَافِينَ ءَأَكْنَ

* علامت مد روی بعضی از حروف مقطعه نیز به خاطر در برداشتن حرف مدی قرار می گیرد. مانند:

قَ قَافَ ←

يَسَّ يَاسِينَ ←

الرَّ أَلِفَ لَامَ رَا ←

طَسَمَ طَا سِينَ مِيمِ ←

تمرین

کلمات زیر را همخوانی کنید.

جَاءَ تَفِيءَ يَشَاءَ عَطَاءَ حَاقَةَ بِيضَاءَ

بِرَاءَةُ الْمَ شُرَكَاءَ حُنَفَاءَ حَاجُوكَ

ءَامِينَ يُرَاءُونَ يَتَسَاءَلُونَ نَتَبَعَانِ تُحَاجُّونِي

تمرین در منزل

الف) ده کلمه از قرآن که دارای علامت مد باشد بنویسید.

ب) آیه های زیر را با توجه به کشش صدای حروف مدی تلاوت کنید.

۵۳ ال عمران

۶۴ الرحمن

۲۲ مجادله

۸۹ یونس

۶۱ آل عمران

۲۲ قصص

۲۳ قصص

۲۸ روم

۲۱ عنکبوت

رَبَّآءَ أُمَّتِكَا

مُدَّهَامَّتَانِ

يُؤَادُّونَ مَنْ حَادَّ

وَلَا يُنَبِّعَانِ سَكِيلَ

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تَلْقَاءَ مَدِينِ

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدِينِ

مِّنْ شُرَكَآءَ فِي مَا رَزَقْتَكُمْ

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ

امام علی (علیه السلام)

خانه‌ای که در آن قرآن خوانده شود و خدا را به یاد آرند، برگتشی
فزونی یابد و فرشتگان به آن خانه درآیند و شیاطین از آن دوری جویند.

(اصول کافی ۱۰ / ۲۶۱)

درس دوازدهم - تنوین

تنوین نون ساکن زائدی است که به آخر بعضی از کلمه‌ها اضافه می‌شود و برای اینکه با نون اصلی کلمه اشتباه نشود آن را نمی‌نویسند، اما به جای آن حرکت حرف آخر را تکرار می‌کنند؛ بنابراین تنوین بر سه قسم می‌باشد:

- ۱- تنوین فتحه (ـَ) مانند مَاءَ که خوانده می‌شود مَاءَنْ
- ۲- تنوین کسره (ـِ) مانند ذِكْرٍ که خوانده می‌شود ذِكْرِنْ
- ۳- تنوین ضمه (ـُ) مانند قُرْةً که خوانده می‌شود قُرْتَنْ

تمرین

کلمات زیر را همخوانی کنید.

خَيْفَةً	غَفُورٌ	نَجْةً	ذَهَبٌ	جُنْدٌ	خُسْرٌ
قَدِيرٌ	مَبِينٌ	خَيْرٌ	قَيْلًا	عُجَابٌ	بَشْرًا
جَمَلَتْ صَفْرٌ	سَبْعًا شَدَادًا	مُسْتَقِيمٌ	مِنْ شَيْءٍ	بِقَدَرٍ	وَمَقَامٍ

تمرین در منزل

الف) برای هر یک از تنوین‌های فتحه، کسره و ضمه پنج مثال از قرآن پیدا کرده و بنویسید.

آموزش روخوانی قرآن کریم

ب) جدول زیر را طبق مثال کامل کنید:

خوانده می شود	نوشته می شود
نَبَاتِن	نَبَاتًا
جُدُّن	
	تَقْوِيمٌ
قَوْلِن	
مَشَاوِن	مُخْلِفٌ
نَسَاءِن	سَوَاءٌ
لَحْمَان	
	نِعْمَةٌ

پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم)

فرزندان خود را بر سه خصلت تربیت کنید، دوستی پیامبرتان
و دوستی اهل بیتش و قرائت قرآن.

یتابع المودة / ۲۷۱

درس سیزدهم - حروف ناخوانا (۱)

در قرآن چهار حرف (ا-ل-و-ی) در بعضی از کلمات نوشته می شوند ولی خوانده نمی شوند. ان شاء الله در این درس و دروس آینده با موارد ناخوانا بودن آنها آشنا می شویم.

هرگاه سه حرف (ا-و-ی) پایه و کرسی همزه قرار گیرند (به این شکل: **أ-ؤ-ئ**)، خوانده نمی شوند و تنها همزه خوانده می شود:

۱- الف پایه و کرسی همزه (أ) مانند:

إِنَّكَ أُمَّةٌ ظَمَأُ أَنْتُمْ أَصَابَ أَخَذْنَا
قَرَأْتَ أَنْزَلَ إِسْنِ بَازِنٍ أَتَوْهُ يَأْتِي أَيْدِيكُمْ

۲- واو پایه و کرسی همزه (ؤ) مانند:

فَوَادُ يُوْفَاكُ يُوَيِّدُ يُوَخِّرُ يَوْمِنَ هَوْلَاءِ ءَابَاؤُنَا لَوْلُو

۳- یاء پایه و کرسی همزه (ئ) مانند:

قُرِيءَ يَبْدِي يَنْشِي يَسْتَهْزِي

نکته: هرگاه یاء کوچک (ي) پایه و کرسی همزه قرار گیرد نقطه آن را نمی نویسند. مانند:

لَيْنَ طَئِفٌ قَائِمَةٌ طَرِيقَ حَدَائِقَ
بَارِيكُمْ دُعَائِهِمْ أَسْأَلُكُمْ مَلِيكَ

درس چهاردهم - حروف ناخوانا (۲)

پایه و کرسی الف مدی :

هرگاه دو حرف (و-ی) پایه و کرسی الف مدی قرار گیرند (به این شکل: و-ی)، خوانده نمی‌شوند بلکه فقط الف مدی خوانده می‌شود.

(۱) واو پایه و کرسی الف مدی (و)

مَنَوَةٌ صَلَوَةٌ زَكْوَةٌ حَيَوَةٌ كَمَشَكْوَةٌ غَدَوَةٌ

(۲) یاء پایه و کرسی الف مدی (ی)

عَلَى هُدًى حُسْنَى بِيحْيَى أَوْحَى
قُرْبَى صَرَعَى بُشْرَى نُنْتَلَى

نکته: هرگاه یاء کوچک (ی) پایه و کرسی الف مدی قرار گیرد نقطه آن را نمی‌نویسند مانند:

فَرَنْكَ أَدْرَنْكَ بَنْهَا مَرْسَهَا ضَحَهَا أَنْقَكَمْ

درس پانزدهم - حروف ناخوانا (۳)

هرگاه روی سه حرف (ا - و - ی) علامت (ه یا ه) قرار گیرد (أ و وِ) نشانه ناخوانا بودن آنها می باشد.

أ: أَنَا قَالُوا نَصَرُوا كُونُوا

لِشَاءٍ قَوَارِيرًا يَظْهَرُوا

و: أُولَى أَوْلَاءِ أُولُوا

أُولَتْ أُولَتِكَ سَأُورِيكُمْ

ي: مَلَايَهُ بِأَيْدِي نَبَايَ أَفَايِنَ

تمرین در منزل

الف) در آیات زیر حروف ناخوانا را مشخص کنید.

۱۴۴ آل عمران

أَفَايُن مَّاتَ

۵۴ بقره

فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ

۱۱۹ آل عمران

هَآأَسْتُمْ أَؤُلَآءَ يُحِبُّونَهُمْ

۳۳ بقره

قَالَ يَتَّأَدُّمُ أَنبِئْتَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ

۳۳ شعراء

فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ

۱۰۳ توبه

وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ

۲۸۶ بقره

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

۱۱۴ بقره

أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ

۱۰۰ مومنون

كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ

ب) برای هر یک از حروف ناخوانایی که تاکنون یاد گرفته‌اید علاوه بر آیات فوق پنج مثال از قرآن بنویسید.

درس شانزدهم - حروف ناخوانا (۴)

همزه وصل در وسط کلام:

هرگاه این علامت (م) بر روی حرف الف قرار گیرد (أ) خوانده نمی‌شود که در اصطلاح به آن همزه وصل گفته می‌شود.

بیشتر بدانیم

کلمه بر ۳ قسم است: اسم، فعل، حرف
 هنگامی که همزه وصل در ابتدای کلام واقع شود اگر کلمه مورد نظر فعل باشد با توجه به حرکت حرف دوم بعد از خودش خوانده می‌شود بدین صورت که اگر «حرف دوم» فتحه یا کسره داشته باشد همزه وصل مکسور خوانده می‌شود و اگر ضمه داشته باشد همزه نیز مضموم خوانده می‌شود.^۱

وَقِيلَ ادْخُلَا	←	ادْخُلَا
فَاَقْتُلُوهُمْ	←	اَقْتُلُوهُمْ
ثَانِيًا اَنْتَيْنِ	←	اَنْتَيْنِ
رَبِّ اَرْجِعُونِ	←	اَرْجِعُونِ

تمرین

کلمات زیر را همخوانی کنید.

وَالْقَمَرِ	رَبِّ الْعَرْشِ	مِنْهُ اَنْتَا	مِنَ الْمَثَانِي
بِالْاَلْقَابِ	مِنَ الْمُهَاجِرِينَ	اهْلُ الْمَدِينَةِ	وَحَدِ الْقَهَّارِ

۱- به استثنای کلماتی چون «اَبْنُوْا - اَنْتُوْنِي» که به ترتیب «اَبْنُوْا - اَيْتُوْنِي» خوانده می‌شوند.

درس هفدهم - حروف ناخوانا (۵)

حروف مدی نزد همزه وصل:

حروف مدی هنگامی که به همزه وصل برسند خوانده نمی شوند.
مانند:

الف مدی نزد همزه وصل:

أَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ هَذَا الْقُرْآنَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ
خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ إِذَا الْجِبَالُ تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ

باء مدی نزد همزه وصل:

فِي الْأَرْضِ فِي الْكُفْرِ فِي الْخَيْتِ فِي الْمِيعَادِ
تَهْدِي الْعَمَى يَهْدِي الْقَوْمَ مَخْرَجِ الْكٰفِرِينَ ذِي الْقُرْبَى

واو مدی نزد همزه وصل:

أُولُوا الْفَضْلِ أوتُوا الْعِلْمَ أَوْفُوا الْكَيْلَ
جَعَلُوا الْقُرْآنَ أَنْكِحُوا الْأَيْمَنَى أَطْعَمُوا الْقَائِعَ

درس هجدهم - حروف ناخوانا (۶)

حرف لام در (ال):

حرف «لام» در «ال» در صورتی که بدون علامت و حرف بعد از آن مشدد باشد خوانده نمی‌شود:

مانند: وَالسَّارِقُ بِالسَّاعَةِ مِنَ النَّارِ مِنَ السَّمَاءِ

بَيْنَ النَّاسِ هُوَ الضَّلَلُ فِي الدُّنْيَا مِنَ الصَّادِقِينَ

يُرِدُ اللَّهُ لَهُ الرَّحْمَنُ إِمَّا السَّاعَةَ يَأْكُلُ الطَّعَامَ

عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ رَبُّ السَّمَوَاتِ قَالَ الشَّيْطَانُ

كَذَّبَ الرَّسُلَ سَوْءَ الدَّارِ وَأَبْنُ السَّبِيلِ

بیشتر بدانیم:

۱- همزه در «ال» همیشه همزه وصل است و در صورتی که در ابتدای کلام واقع شود مفتوح خوانده می‌شود. مانند:

الْحَمْدُ لِلَّهِ ← الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَمَعَ ← الَّذِي جَمَعَ السَّمَوَاتِ ← السَّمَوَاتِ

۲- همزه در کلمات زیر همزه وصل می‌باشد و در صورتی که در ابتدای کلام واقع شود مکسور خوانده می‌شود:

أَبْنُ ← ابْنُ أَسْمُ ← اسْمُ أَثْنَا ← اثْنَا

أَمْرَاءُ ← امْرَأَةٌ أَمْرِي ← امْرِي أَثْنِي ← اثْنِي

تمرین

عبارات زیر را همخوانی کنید.

مرسلات ۱۰

وَإِذَا الْجِبَالُ سُفَّتْ

نبأ ۱۱

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا

صاد ۱

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ

یونس ۱۳

كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ

توبه ۳۷

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ

زمر ۱

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

یوسف ۸

مَا وَنَهُمُ النَّارَ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

ابراهیم ۴۳

وَأَدْخَلَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

قصص ۲۸

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي

امام صادق (علیه السلام)

قرآن پیمان خداوند است با بندگانش، شایسته آن است که انسان
مسلمان در پیمان خود نظر کند و هر روز پنجاه آیه از آن را بخواند.

(اصول کافی ۲/۶۰۹)

درس نوزدهم - رفع التقاء ساکنین

التقاء ساکنین یعنی کنار هم قرار گرفتن دو حرف ساکن هرگاه تنوین به حرف ساکن برسد التقاء ساکنین پیش می‌آید که برای آسان شدن تلفظ، نون تنوین را (که ساکن است) با حرکت کسره می‌خوانند، این نوع حرکت دادن را در اصطلاح، رفع التقاء ساکنین می‌گویند.

مانند:

خوانده می‌شود	نوشته می‌شود
هُوَ نَقَضُو	هُوَ نَقَضُوا
لُوطٍ لِّلْمُرْسَلُونَ	لُوطٍ لِّلْمُرْسَلُونَ
لُوحِيْنَهُو	لُوحِيْنَهُو

تمرین

کلمات و عبارات زیر را همخوانی کنید:

عَزَّزَ رَبُّنَا اللهُ	جَزَاءَ الْحَسَنِ	عَدَنِ الَّتِي	فَسَقُ الْيَوْمِ
مَصْبَاحُ الْمَصْبَاحِ	مَثَلًا الْقَوْمِ	يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقِ	إِنْفِكَ أَفْتَرْتَهُ
كِرْمَادٍ أَشْتَدَّتْ	عَادَ الْمُرْسَلِينَ	بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا	رَجُلٌ أَفْتَرَى

آموزش روخوانی قرآن کریم

الف) آیات زیر را با توجه به موارد رفع التقاء ساکنین تلاوت کنید:

نجم ۲۵

وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ

حج ۵۰

سَوَاءٌ الْعِڪْفُ فِيهِ وَالْبَادِ

فرقان ۲۶

الْمَلِكُ يَوْمَ يَمِيزُ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ

صافات ۶

إِنَّا زَيْنَبًا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بَرِيَّةَ الْكَوَاكِبِ

جاثیه ۹

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا

مریم ۷

يَنزَكِرِيًّا إِنَّا بَنَشْرِكٍ بِعُلِيِّ أَسْمُهُ

اعراف ۱۶۴

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ

کھف ۸۸

وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَىٰ

ب) پنج مثال برای رفع التقاء ساکنین در قرآن پیدا کرده و بنویسید.

امام صادق (علیه السلام)

کسی که حرفی از کتاب خدا را بشنود بدون آن که بخواند، خداوند
حسنه ای برای او می نویسد و گناهی را از او می بخشد.

درس بیست و یکم - وقف ابدال

کلماتی که در آخر آنها تاء گرد (ة - ة) باشد تبدیل به هاء ساکن (ه - ه) می شود. مانند:

رَحْمَةٌ که در هنگام وقف می شود

مِنْ قَرِيَةٍ که در هنگام وقف می شود

نَفْحَةٌ وَجِدَةٌ که در هنگام وقف می شود

أَقِيمُوا الصَّلَاةَ که در هنگام وقف می شود

وَالْمُؤْتَفِكْتُ بِالْخَائِطَةِ که در هنگام وقف می شود

وَمَا أَدْرِنَاكَ مَا الْحَاقَّةُ که در هنگام وقف می شود

تنوین فتحه (ـِ) هنگام وقف تبدیل به الف مدی می شود.

مِهْدًا که در هنگام وقف می شود

ضُحًى که در هنگام وقف می شود

إِنْشَاءً که در هنگام وقف می شود

تمرین

عبارت های زیر را همخوانی کنید.

وَعِنْبًا وَقَضْبًا

ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ

ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا

أُولَئِكَ هُمُ الْكٰفِرَةُ الْفَجْرَةُ

عبس ۲۸

عبس ۳۹

عبس ۶۶

عبس ۴۲

آموزش روخوانی قرآن کریم

درس بیست و دوم - وقف بدون تغییر

اگر آخر کلمه‌ای حرف ساکن یا یکی از حروف مدی باشد، هنگام وقف هیچ تغییری نمی‌کند.

مانند: فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِذَا السَّمَاءُ أَنْفَطَرَتْ لَا يَصِلُنَهَا إِلَّا الْأَشْقَى
يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَلِكَ سَوَّلْتُ لِي نَفْسِي

تمرین

عبارات زیر را همخوانی کنید.

تکویر ۶

وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ

تکویر ۲

وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ

احزاب ۳۷

فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِّنْهَا

انعام ۱۴۰

قَدَّ حَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا

انبیاء ۸۱

وَلَسَلِيمَنَّ الرِّيحُ عَاصِفَةٌ تَجْرِي

انفطار ۵

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ

انعام ۱۳۲

وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِّمَّا عَمِلُوا

مائده ۶۶

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِغُونَ وَالنَّصْرَى

درس بیست و سوم - انواع علامت‌های وقف

در قرآن کریم به منظور سهولت در قرائت و حفظ معنای آیات به هنگام وقف، علائمی کوچک در بالای کلمات قرار داده شده است. هنگام تلاوت قرآن کریم لازم است معنای این علائم را دانسته و طبق آن وقف را انجام دهیم. این علائم و معنای آن به قرار زیر است:

- ۱- م : باید وقف کنیم.
- ۲- لا : نباید وقف کنیم.
- ۳- ج : وقف جایز است.
- ۴- ص : وقف جایز است اما وصل بهتر است.
- ۵- ق : وصل جایز است اما وقف بهتر است.
- ۶- ❖ ❖ : فقط بر یک کلمه از دو کلمه دارای سه نقطه می‌توان وقف کرد. یعنی اگر بر اولین کلمه وقف کنیم نباید بر کلمه دوم وقف کنیم و اگر بر دومی وقف کردیم نباید بر اولی وقف کنیم. البته اگر اصلاً وقف نکنیم نیز اشکالی ندارد.

تمرین

عبارت‌های زیر را با توجه به علامت‌های وقف تلاوت کنید:

مدثر ۵۳

كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ

مزمّل ۱۸

السَّمَاءِ مُنْفَطِرٌ بِهِ ۚ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا

بقره ۲

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

زمر ۳۳

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

انعام ۳۶

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ

حج ۲۸

إِنَّ اللَّهَ يُلْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ

سُورَةُ الْمَلِكِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبْرَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ

الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن

تَفَوُّتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِن فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ

يَنْقَلِبُ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ

الْأُولَى بِمِصْبَاحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ

السَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَيَسَّ الْمَصِيرُ

٦ إِذَا الْقُرْآنُ فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ٧ تَكَادُ تَمَيَّرُ

مِنَ الْغَيْظِ ط كَمَا أَلْقَى فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ٨

قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ

إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ٩ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ

السَّعِيرِ ١٠ فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحِقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ١١

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ١٢

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ ۗ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ١٣ أَلَا

يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ١٤ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ

الْأَرْضَ ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ ۗ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

۱۵) ءَأَمِنْتُمْ مَن فِي السَّمَاءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ

تَمُورٌ ۚ ۱۶) أَمْ أَمِنْتُمْ مَن فِي السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا

فَسَتَعْمُونَ كَيْفَ نَذِيرٍ ۚ ۱۷) وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ

كَانَ نَكِيرٍ ۚ ۱۸) أَوْلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ مَا

يَمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ۚ ۱۹) أَمَّنْ هَذَا الَّذِي

هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ

۲۰) أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنِ أَمْسَكَ رِزْقَهُ، بَل لَّجَوَّافٍ عُتُورٌ

وَنُفُورٍ ۚ ۲۱) أَمَّنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا

عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۚ ۲۲) قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ

وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ

فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ

صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي

كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكِنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ

أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ

الرَّحْمَنُ ءَامَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

سُوْرَةُ الطَّارِقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٢﴾ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿٣﴾ إِنَّ كُلَّ

نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٥﴾ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ

دَافِقٍ ﴿٦﴾ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ﴿٧﴾ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾

يَوْمَ تَبْلَى السَّرَائِرُ ﴿٩﴾ فَهَالِكٌ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١١﴾

وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٢﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ﴿١٣﴾ وَمَا هُوَ بِأَهْزَلٍ ﴿١٤﴾ إِنَّهُمْ

يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهْلُ الْكٰفِرِينَ أَمَهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٧﴾

سُورَةُ الْغَاشِيَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۱ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَشِيعَةٌ ۲

عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ ۳ تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً ۴ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آنِيَةٍ ۵

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ۶ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ۷

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ۸ لِسْعِهَا رَاضِيَةٌ ۹ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۱۰

لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً ۱۱ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۱۲ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ۱۳

وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ۱۴ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ۱۵ وَزُرَابِيٌّ مُبْتُوثَةٌ ۱۶

أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۱۷ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ

رُفِعَتْ ۱۸ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۱۹ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ

سُطِحَتْ ۲۰ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۲۱ لَسْتَ عَلَيْهِم

بِمُصِطِرٍ ۲۲ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ۲۳ فِعَذِبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ

الْأَكْبَرَ ۲۴ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ۲۵ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۲۶

سُورَةُ الْبَلَدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ۱ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ۲ وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ

۳ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ۴ أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ

أَحَدٌ ۵ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا ۶ أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ

۷) أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ۙ ۸) وَلِسَانًا وَشَفِيئِينَ ۙ ۹) وَهَدَيْنَاهُ

النَّجْدَيْنِ ۙ ۱۰) فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۙ ۱۱) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ۙ ۱۲)

فَكَرَبَةُ ۙ ۱۳) أَوِ اطَّعِمْنِي فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ۙ ۱۴) يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ

۱۵) أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ۙ ۱۶) ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَاصَوْا

بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالرَّحْمَةِ ۙ ۱۷) أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۙ ۱۸) وَالَّذِينَ

كَفَرُوا بَأْيُنِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۙ ۱۹) عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ۙ ۲۰)

سُورَةُ الضُّحَىٰ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- وَالضُّحَىٰ ① وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ② مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَاقَلَىٰ ③
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ④ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَىٰ ⑤ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ⑥ وَوَجَدَكَ ضَالًّا
فَهَدَىٰ ⑦ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ⑧ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ
⑨ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ⑩ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ⑪

مؤسسه قرآنی فرهنگی بیت الاحزان حضرت زهرا علیها السلام

فارس - استهبان - دهستان خیر - روستای ماهفرخان

